

MA'AÑIK MI MELEL ITYO'O **TS'ALEÑTYEL**

MA'AÑIK
JUÑTYKIL LAK
PIÄL MI I MEJLEL
I MÄKTYAÑETY TYI
K'EL JUÑ CHA'ÄN
JACH MACH
TS'ÄKALIK AWOK
A KÄB

MA'AÑIK MAJKIJ
MI IMELEL
IMÄKTYAÑETY
CHA'ÄN MIA
WOCHEL TYI
KOMOL
AJÑIBALTYAK
CHA'ÄN JACH
BAJCHE 'A WILAL.

MA AÑIK MAJKIJ
MI MEJLEL I
MÄKTYAÑETY
CHA'ÄN MI
ACH'ÄM TS'AK
TYIKAJ CHA'ÄN
MI A MULAÑ
WIÑIK X IXIK.

MA'AÑIK MAJKIJ
MI IMEJLEL IMÄK
TYAÑETY CHÄN
MI A CHA'LEÑ
ETYEL MI
ÑOXETYIX.

Jiñi Consejo Nacional para Prevenir la Discriminación (Conapred) jiñach jump'ej y iyotylel yumäl cha'än lak piälob, ak' bilbäj cha'än mi lak p'istyäl tyi jujuñtyikiloñlaj, jach muk'bäj i k'el cha'än ma'añik mi lak tyo'otyaj lak ts'aleñtyel yik'oty ch'än lajal mi lak k'ejlel yik'oty mi lak ch'äjmel tyi ty'añ.

**MUK' MEKUJ LAJK'EL
CHE' MI ITYO'O
TS'ALEÑTYEL LAK PIÄLOB
MACH TYIJIKNAYIK MI
IÑUSA K'IÑ YIK'OTY MACH
JUÑLAJALIK MI
CH'ÄJMELELOB TYI
TY'AÑ.**

Chukij jiñi ¿**TS'A'LEÑTYEL?**?

Jiñach che' juñtyikil, che' juñmujch lak piälob muk ityajob i ts'aleñtyel cha'än jach bajche' yilal, baki lok'em tyilel, mi wiñik mi x ixik mi mulañ, mi wiñik mi x ixik, mi alobtyoj, mi mach weñ ts'äkälik, mi ma'añik ityak'iñ, mi k'am, mi woli pijtyañ yaläl, mi yambäj yujil ty'äñ, mi yambäj iñopbal, mi yambäj iña'tyibal, mi maxtyoj ñujpeñemik yik'oty pejtyelet ts'aleñtyeläl.

K'ÄLÄJ AÑJACH LAK TS'ALEÑTYEL TYI OÑEJ WAJALIJ TYI TYOJLEL LAK TYATY LAK'ÑAOB. MI MEJLEL LAK TYAJ TYO'O TS'ALEÑTYEL TYI LAK KOTYOTY, TYI K'EL JUÑ, TYI LAK KE'TYEL, TYIJ BIJ TYAK YIK'OTY TYIKOMOL AJÑIBÄL.

www.conapred.org.mx

CONSEJO NACIONAL PARA
PREVENIR LA DISCRIMINACIÓN

Jump'ej jach bakij
lok'emoñlaj, poj
yambäyoñlaj yilal komej
yambäj lak melbal yambäj la
kilal, che'oñlaj bajche' yopol
jump'el kolem tye'.

Ch'ol hablado en
Estado de Chiapas

Traducción:
Guillermo Francisco
Cruz Peñate

¿Bajche' wolij isäklañ ijilej iii tuo'o ts'aleñtyel jini? Conapred?

Jiñij Conapred wolij i mel tsätslel e'tyel tyi' tyojelob wiñikob x ixikob yik'oty yumäl e'tyel cha'añ ma'añik mi imejlel laty tyo'o ts'aleñtyel

Juñchajp e'tyeltyak wolibäj i mel:

**Y YUBILTYEL ASUBOÑEL TYI
TYOJLEL** juñtyikil lak piäl yik'oty x 'etyelob yumäl mi tsa ityo'o ts'aleyety.

MUK I MEDEL A TSIJBUÑ JUMP'EJ JUÑ,
TYI INTERNET, TYI TELÉFONO YIK'OTY MI
A SUBEÑ JUÑTYIKIL X 'ETYEL ILAJ TYI
CONAPRED MI WOLIJ A TS'ALEÑTYEL.

Majkijach lak piäl mi mejlel ityilel isub mi wolij i tuo'o tsaleñtyel ilaj tyi tyeñmujch mejikuj.

- Woli k'meloñ **juñtyak**, ty'añtyak cha'añ mi a käñ bajche mi lak mejlel tyi ts'aleñtyel yik'oty koltyañtyel
- Wolij k'**puklojoñ ñumel jiñij ty'añ** ch'añ bajche' ma'añik mi lak chäñ ts'aleñlakbäj, muk bäd i pästyäl tyi tyojlel lak piälob yik'oty tyij internet.
- Imejlel tyi joyk'iñ **campañatyak cha'añ mi ichäñ käjñel ilij ty'añ** tyi pejtyelel bakij mi i mejlel la puk lak ty'añ.
- Añtyak juñtyak mukbäj imejlel a k'el ya'tyij **Centro de Documentación (Cedoc)**
- **Woli i k'elel** ñumel bajche' mi lak tyaj lak tsa'leñtyel tyi tyojlel yumal, tyi kaj cha'añ ma'ñik lak tya'k'iñ, tyi kaj lak nopal, tyij tyojlel xmeloñelob, yik'oty yañtyakbäj.
- **Iña'tyäñtyel** yik'oty ik'ejlel **tyulmalty'añ** ch'añ ma'añik ch'ämtyilel ts'aleñtyel.
- **Mi i mejlel tsätsbäj ty'añ** cha'añ **juñlajal** mi lak tyaj lak käñtyáñtyel.
- **Komol mi cha'leñ e'tyel yik'oty yumäl**, empresa yik'oty juñmojch lak piälob cha'añ mi iña'tyäñtyel bajche mi imejlel lak jisän tyo'o tsa'aleyaj.

i Mach a ts'aleñ la'bäj p'isila'bäj!

CONSEJO NACIONAL PARA
PREVENIR LA DISCRIMINACIÓN

Bakij mi lak tyaj: tyi
Dante 14, col. Anzures,
del. Miguel Hidalgo, 11590 México, D.F.

Teléfono: **(55) 5262 1490**
Teléfono machäj tyojbilik:
01 800 543 0033

Tyi internet: www.conapred.org.mx

tyi twitter @CONAPRED

yik'oty ja'el facebook.com/ CONAPRED

Todos los servicios del Conapred son gratuitos